

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Afwikkeling programma getij Grevelingen

Geachte Statenleden,

Het college van Gedeputeerde Staten informeert u over de afwikkeling programma getij Grevelingen, het opheffen van de reserve ontwikkelperspectief Grevelingen en Volkerak-Zoom en de vrijval van middelen die daaraan gekoppeld zijn.

De provincie Zuid-Holland heeft zich jarenlang actief ingezet voor herstel van getij Grevelingen met als doel ecologisch herstel van het gebied te bevorderen en regionale economische en duurzame ambities. Het verbinden van de Grevelingen met de Noordzee, middels een nieuwe opening in de Brouwersdam, zou met 40 cm getijslag op het meer dynamiek kunnen terugbrengen die bijdraagt aan het gestelde doel. Voor de regio was ook de kans op een getijdencentrale voor het opwekken van energie daarbij een van de drijvende perspectieven. Het belang van deze opgaven is onverminderd, maar het geraamde budget bleek al in 2022 ruim onvoldoende. Ook bij de kabinetsformatie is er door het Rijk niet voor gekozen om extra middelen voor getij Grevelingen te reserveren. Kortom een nieuwe periode van stilstand heeft zich aangediend.

Dit heeft geleid tot afschaling van de provinciale inzet in de afgelopen jaren. In lijn met de oproep van Provinciale Staten om realistisch te begroten en niet onnodig middelen in reserves vast te houden zullen wij bij Voorjaarsnota 2025 aan u voorstellen om de reeds 10 jaar lang gereserveerde middelen (15 miljoen euro) te laten vrijvallen en de reserve Ontwikkelperspectief Grevelingen en Volkerak-Zoom op te heffen. Hiermee zeggen wij de bestuursovereenkomst niet op, omdat wij de afspraken hierin nog steeds van belang achten. Dit betekent dat het Rijk, indien het in de toekomst overgaat tot uitvoering, ons kan aanspreken op de toegezegde bijdrage van 15 miljoen euro. Om deze reden wordt dit bedrag als risico opgenomen in het totale overzicht van incidentele risico's in de Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Op basis van de kans van optreden van het risico wordt een deel van het totale risico apart gehouden in de bufferreserve weerstandscapaciteit. De actualisatie hiervan vindt jaarlijks plaats bij Begroting en Jaarrekening.

Gereserveerde middelen

In het verleden heeft uw Staten 15 miljoen euro gereserveerd en toegevoegd aan de reserve ontwikkelperspectief Grevelingen en Volkerak-Zoom. Het besluit van Provinciale Staten legde bij deze reservering expliciet een relatie met de realisatie van het Integraal Regionaal Programma (IRP)

Goeree-Overflakkee. Hiermee werd de basis gelegd om in samenhang te werken aan vijf belangrijke doelen:

1. **Waterkwaliteit:** Herstel van het voedselweb ter bevordering van natuurherstel en behoud van visserij.
2. **Natuurherstel:** Bijdrage aan Natura 2000-doelstellingen.
3. **Energie-innovatie:** Ontwikkeling van de getijdencentrale (GTC) Brouwersdam, gecombineerd met een bredere 'fieldbenadering' door ook het Tidal Technology Centre bij de Flakkeese spuisluis te ondersteunen. Dit opent nieuwe economische kansen met exportwaarde (geschat op maximaal € 2,2 miljard, prijspeil 2020).
4. **Duurzame energieproductie:** Oplossingen die voorzien in energie voor circa 17.000 huishoudens, in lijn met de afspraken rond het Energy Island-concept op Goeree-Overflakkee.
5. **Economische impuls:** Hightech-toerisme en nieuwe bedrijvigheid die de economie van de eilanden versterkt.

Vervolg op bestuurlijke afspraken

De bijdrage van de samenwerkende partijen in getij Grevelingen ligt vast in de bestuursovereenkomst Getij Grevelingen (BOK) uit februari 2019. Daarmee blijft deze verplichting wel in beeld, maar hoeft hiervoor geen afzonderlijke reserve te worden aangehouden. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat geeft aan de bestuursovereenkomst van rijksweg niet te willen ontbinden. Op de suggestie van de regio dat zij hem passief zouden hebben beëindigd is expliciet ontkennend gereageerd. Dat betekent dat op ieder moment dat het Rijk een haalbaar plan en bijbehorend budget beschikbaar heeft er alsnog tot planuitwerking kan worden overgegaan. De verplichtingen die voortkomen uit de bestuursovereenkomst nemen we op in het weerstandsvermogen van de provincie.

Gerelateerde opgaven in de regio

Regionale vraagstukken, zoals de stranderosie aan de Brouwersdam, blijven van belang voor de economie, recreatie en biodiversiteit. Hoewel er op dit moment geen concrete voorstellen liggen, blijft de provincie bereid mee te werken aan projecten die bijdragen aan de regionale opgaven en de vijf oorspronkelijke doelen van het programma.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

plv. voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

M.E. van Leeuwen

Bijlagen

Historie Getij Grevelingen